

De levende muur

Op muren vind je een heel gamma van biotopen terug. Sommige muren zijn nat, andere droog. Zuidermuren zijn warm en zonbeschenen terwijl muren naar het noorden gericht permanent in de schaduw staan. Omdat de ondergrond stenig is en planten er weinig wortels kunnen vormen, zijn muren groeiplaatsen van gespecialiseerde planten die enkel kunnen overleven in dit kunstmatige milieu. Onder de typische muurplanten vind je dan ook tal van zeldzame soorten terug. Niet alleen varens voelen zich op oude muren in hun nopjes, ook verschillende bloemplanten zoals de gele helmbloem of de muurleeuwenbek kunnen eentonige muren een subtiel kleurtje geven.

De tand des tijds

Nieuwe muren zijn niet geschikt voor muurplanten, onder invloed van de natuurelementen verweren muren langzaam. Hierdoor wordt het oppervlak van de muur poreus en zullen eerst mossen, korstmossen en algen de muur koloniseren. Deze organismen zorgen ervoor dat kleine hoeveelheden stof en humus zich in kiertjes en spleetjes ophopen. Hierdoor verlaagt de zuurtegraad van de muur (nieuwe muren zijn erg basisch), waardoor voedingsstoffen voor de eerste planten opneembaar worden. Eens de eerste planten zich hebben gevestigd, verbeteren ze door extra humus hun eigen milieu. Bij een al te drastische renovatie van een oude muur moet heel dit proces, dat tientallen jaren in beslag neemt, opnieuw beginnen.

Muurplanten? Geen probleem

De grote misvatting bestaat dat muurplanten schadelijk zijn voor een muur. Dit is zeker niet altijd het geval. De fijne worteltjes van muurplanten kunnen heus geen kwaad. Zelfs de steenbreekvaren, wiens naam het ergste doet vermoeden, schopt het zo ver niet. Wat wel schade kan veroorzaken aan een muur zijn de wortels van bomen en struiken. Ook het water van een lekkende dakgoot (waar weliswaar varens van kunnen profiteren) kan voor problemen zorgen. Herstellen is de boodschap!

Muren,

Muurleeuwenbek

Steenbreekvaren

Gun ze een plekje

Zorg voor een permanent kleinschalig onderhoud en verwijder zo snel mogelijk houtige gewassen. Ga een begroeide muur niet met onkruidverdelger of de hogedrukspuit te lijf. De natuur heeft jaren nodig om daarvan te herstellen! Wanneer er dan toch gevoegd moet worden, kunnen delen van de vegetatie mogelijk gespaard worden. Je kan oude muren behouden en deze integreren in nieuwbouw. Zo kan je een bijdrage leveren aan de bescherming van vele bijzondere planten terwijl je sloopkosten bespaart.

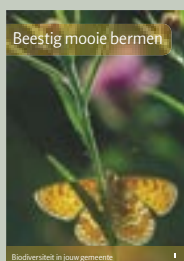
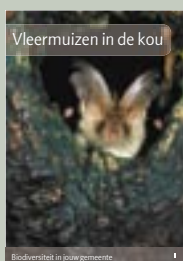
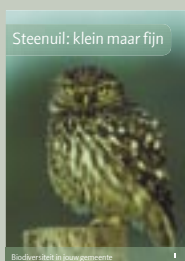
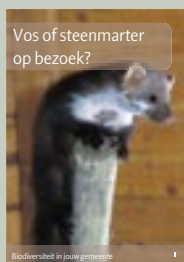
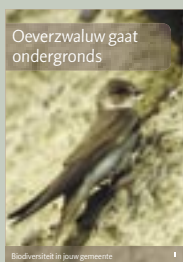
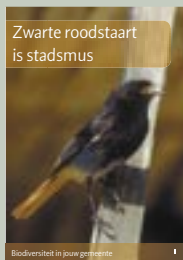

Rode Spoorbloem

Korstmossen

Biodiversiteit in jouw stad of gemeente

Samen met steden en gemeenten wil Natuurpunt op lokaal niveau concreet werken aan de bescherming van bepaalde soorten planten en dieren, ook in een stedelijke omgeving. Dat gebeurt via soortbeschermingstrajecten. Het gaat om 14 trajecten die betrekking hebben op vogels, planten, zoogdieren, insecten en amfibieën.

Het uitvoeren van de trajecten houdt in dat we de soorten gaan bestuderen, monitoren en dat we concrete beschermingsmaatregelen nemen. Om goede resultaten te bereiken moeten we vaak jaren intensief aan een project werken.

Natuurpunt wenst dit niet alleen te doen. Naast de steun van de Vlaamse Overheid en de hulp van gemeenten en steden zijn bepaalde doelgroepen een belangrijke partner in dit project. We denken hierbij vooral aan landbouwers, bedrijven, scholen maar ook particulieren.

Gemeenten of steden die dat wensen kunnen altijd een beroep doen op Natuurpunt voor het uitwerken van een beschermingsplan voor één of meer soorten.

Voor de verschillende trajecten heeft Natuurpunt een brochure uitgewerkt met algemene informatie over de soort en over de mogelijke beschermingsmaatregelen.

Die brochures kan je bestellen bij:

Natuurpunt

Kardinaal Mercierplein 1
2800 Mechelen
015-29 72 20

biodiversiteit@natuurpunt.be

Meer info vind je ook op

www.natuurpunt.be/biodiversiteit

Je kan ook terecht bij de werkgroep of afdeling in je buurt.

Natuurpunt Natuur voor iedereen

Natuurpunt zet zich in voor het behoud van de natuur en het landschap in Vlaanderen. Met de steun van duizenden vrijwilligers, ruim 200 afdelingen en werkgroepen en bijna 55.000 leden beheren we meer dan 400 grote en kleine natuurgebieden. We willen die natuur ook dichterbij de mensen brengen: we leggen wandelpaden aan, organiseren wandelingen, fietstochten en cursussen. Daarnaast doen we aan natuurstudie en kloppen we bij de politici aan met onze verlangens. Waarom? Omdat de natuur alle hulp nodig heeft. En omdat wij de natuur nodig hebben.

Word ook lid van Natuurpunt! Voor slechts 20 euro ontvang je een welkomstpakket met onze exclusieve wandelgids, een cd met vogelgeluiden en een abonnement op Natuurblad. Het lidmaatschap is geldig voor het hele gezin. Lid worden kan via www.natuurpunt.be, via info@natuurpunt.be of telefonisch op 015-29 72 20.

Coverfoto: Philippe Clément
Andere foto's: Dries Van Den Broeck, Karl Hellemans, Erik Molenaar, Marcel Bex, afdeling Leuven, Wim Strecker, Tim Polfliet

